

Tháng Tám 2007/August 2007

SHPN (CBD) 07/136VI (Vietnamese)

Dịch vụ Ngăn ngừa & Kiểm soát Bệnh Lao tại NSW NSW Tuberculosis Prevention & Control Service

Bệnh lao tiềm ẩn (LTBI) và việc chữa trị ngăn ngừa

- Bác sĩ đã cho toa thuốc để quý vị ngăn ngừa bệnh lao (TB).
- Việc chữa trị được đưa ra bởi vì quý vị:
 - được thử nghiệm da cho thấy bị nhiễm lao (còn được gọi là thử nghiệm TST hoặc Mantoux) hoặc
 - kết quả chụp quang tuyến phổi cho thấy không bình thường, hoặc
 - có tiếp xúc với người nào bị TB.
- Những điều này cho thấy quý vị có thể bị nhiễm TB và có thể phát triển thành bệnh TB.

Có sự khác biệt gì giữa việc bị nhiễm TB và bệnh TB?

Nhiễm TB:

- Kết quả dương tính của thử nghiệm TST biểu thị việc bị nhiễm TB.
- Khi một người bị nhiễm TB, vi trùng TB có trong cơ thể nhưng không hoạt động và không thể lan truyền đến những người khác.
- Trong hầu hết các trường hợp (90-95% những người bị nhiễm), hệ thống miễn nhiễm của cơ thể khống chế vi trùng và bệnh TB sẽ không phát triển.
- Những người nhiễm TB mà thôi sẽ không có triệu chứng gì và vẫn cảm thấy khỏe mạnh.

Bệnh TB:

- Trong khoảng 5-10% số người bị nhiễm TB, bệnh TB có thể bộc phát, khi vi trùng TB tiềm ẩn trở nên hoạt động và sinh sản.
- Việc này có thể xảy ra ngay cả sau nhiều năm, thường là khi hệ thống miễn nhiễm của cơ thể bị suy yếu. Điều này có thể do tuổi tác, đau yếu trầm trọng, sử dụng ma túy hoặc rượu, nhiễm HIV (vi khuẩn gây ra bệnh AIDS), hoặc các bệnh trạng khác.

Nhiễm TB	Bệnh TB
Vi trùng TB tiềm ẩn trong cơ thể	Vi trùng TB hoạt động trong cơ thể
Không có triệu chứng TB	Có triệu chứng TB như ho, sốt, giảm cân
Không thể lan truyền vi trùng TB đến người khác	Có thể lan truyền vi trùng TB đến người khác
Có thể cần chữa trị việc nhiễm TB để ngăn ngừa khỏi bị tiến triển thành bệnh TB	Cần được chữa trị để chữa bệnh TB

Có chữa trị gì đối với việc nhiễm TB?

- Thuốc thông thường để ngăn ngừa TB là isoniazid, tuy vậy có thể dùng các thuốc khác.
- Các thuốc này được dùng hàng ngày ít nhất trong 6 tháng, vì cần đến thời gian lâu như vậy để diệt các vi trùng TB tiềm ẩn.
- Quý vị có thể được cho thuốc pyridoxine (Vitamin B6) để ngăn ngừa các tác dụng phụ khả hữu của Isoniazid.

Tôi không cảm thấy đau yếu, vậy tôi có cần uống thuốc?

- Dù cho quý vị không cảm thấy đau yếu, sự chữa trị việc nhiễm TB ở giai đoạn sớm có thể diệt vi trùng TB hiện diện trong cơ thể quý vị, và ngăn ngừa để giúp quý vị khỏi bộc phát bệnh TB.
- Chữa trị việc nhiễm TB có thể ngăn ngừa bệnh TB ở đa số những người đã hoàn tất việc chữa trị đầy đủ qua việc dùng thuốc men.

Việc chữa trị nhiễm TB có an toàn hay không?

- Các thuốc men này an toàn và hầu hết bệnh nhân (kể cả trẻ em) không có vấn đề gì trong việc dùng thuốc.
- Một số người có thể có tác dụng phụ kể cả:
 - đau bụng
 - vàng da hoặc mắt
 - nước tiểu đậm (màu như trà hoặc cà phê đen)
 - ăn mất ngon
 - buồn nôn hoặc nôn mửa
 - nổi mẩn hoặc ngứa ngứa
 - sốt
 - rất mệt
 - nhột nhạt ở ngón tay hoặc ngón chân

Xin báo cho bác sĩ hoặc y tá biết ngay nếu quý vị có bất cứ triệu chứng nào trên đây hoặc triệu chứng nào khác làm quý vị lo ngại. Một tác dụng phụ tuy ít xảy ra nhưng trầm trọng đó là suy gan, việc này thường tránh được bằng cách được bác sĩ theo dõi cẩn thận.

Tôi dùng thuốc thế nào?

- Quý vị phải uống tất cả thuốc vào cùng một thời điểm mỗi ngày.
- Để nhớ uống thuốc, điều hữu ích là nên đánh dấu vào tờ lịch hoặc nhật ký mỗi ngày, hoặc uống thuốc một giờ trước một bữa ăn nhất định.
- Nếu ngày nào quên uống thuốc, ngày hôm sau chỉ việc uống thuốc với liều lượng thường lệ (đừng uống gấp đôi liều lượng vào ngày hôm sau). Nếu quý vị quên quá nhiều lần, thuốc có thể không hữu hiệu trong việc diệt tất cả vi trùng TB. Nên báo cho bác sĩ hoặc y tá biết nếu quý vị hay quên uống thuốc.
- Quý vị không nên uống rượu trong lúc dùng thuốc. Hãy hỏi bác sĩ trước khi dùng bất cứ thuốc mới (kể cả thuốc mua qua quầy hoặc thuốc bổ sung ví dụ như paracetamol), bởi một số thuốc có thể ảnh hưởng đến thuốc chữa trị TB.

Tôi có phải kể cho người nào về việc tôi được chữa trị do nhiễm TB?

- Những người nhiễm TB không thể truyền TB cho ai khác, vậy nếu không muốn thì quý vị không cần phải kể cho ai nơi chỗ làm, trường học hoặc đại học. Quý vị nên kể cho bác sĩ nào khác mà quý vị gặp và điều này sẽ được họ bảo mật.

Các điều khác cần xét đến

Ngoài những điều nói trên:

- Quý vị nên kể cho bác sĩ nếu có vấn đề sức khỏe nào khác hoặc nếu quý vị muốn có thai.
- Quý vị có thể tiếp tục tất cả các sinh hoạt bình thường trong lúc dùng thuốc này.

Muốn biết thêm chi tiết

- Trong thời gian dùng thuốc, quý vị sẽ được gặp bác sĩ hoặc y tá thường xuyên để kiểm tra tiến triển của quý vị, nhưng nếu muốn biết thêm chi tiết, hãy liên lạc trạm xá bệnh phổi (chest clinic) ở địa phương hoặc gặp bác sĩ của quý vị.